

Ogólnopolska Konferencja Naukowa

Kobieca Strona Muzyki

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

8 maja 2026

KSIĘGA ABSTRAKTÓW

KOBIECA
STRONA
MUZYKI

aMuz

Akademia Muzyczna
im. Stanisława Moniuszki
w Gdańsku

dr Aleksandra Bilińska-Słomkowska (UMFC)

Twórczość kompozytorek polskich w refleksji estetycznej i krytycznej. Wybrane przykłady z lat 1945-2025

Dotychczasowa refleksja estetyczna i krytyczna nad twórczością polskich kompozytorek koncentrowała się na reinterpretacji ich roli w historii muzyki oraz na analizie ich wkładu w awangardę i muzykę współczesną. Ważnymi elementami dyskursu historycznego było i jest wydobywanie z cienia postaci z przeszłości, takich jak kompozytorki okresu wieków dawnych do czasu międzywojennego. Badania naukowe, poddawały krytycznej analizie mechanizmy, które dawniej spychały twórczość kobiet na drugi plan. Naturalnie zatem krytyka muzyczna coraz częściej używała narzędzi Gender Studies, dorobku Herstorii analizując „krytykę artystyczną kobiet” jako opowieść o mechanizmach władzy w świecie sztuki. Refleksja ta obejmuje zarówno muzykę poważną, jak i popularną.

Współczesna krytyka odchodzi od postrzegania twórczości kobiet jako osobnej kategorii estetycznej, skupiając się na ich indywidualnym języku dźwiękowym ujętym w zwierciadle swojego czasu. W moim wystąpieniu chciałbym zwrócić szczególną uwagę nie tylko nad zagadnieniem ewolucji sposobu pisania o twórczości kompozytorek autorstwa mężczyzn, ale także pochylić się nad nowym archetypem twórcy jakim w XX wieku stała się kompozytorka. Interesującym obszarem jest dla mnie także w jaki sposób kolejne pokolenia twórczych kobiet piszą o sobie wzajemnie. Ten ostatni aspekt jawi się jako szczególnie ważny dla najmłodszego pokolenia kompozytorek, czego dowodem są wypowiedzi zgromadzone w wywiadach.

Biogram:

dr Aleksandra Bilińska-Słomkowska

Kompozytorka, teoretyk muzyki, etnomuzykolog. Absolwentka katowickiej Akademii Muzycznej oraz Podyplomowych Studiów Etnomuzykologicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Napisała muzykę oraz scenariusze do kilkunastu spektakli baletowych z choreografią wybitnych choreografów Jest także autorką wielu kompozycji instrumentalnych i elektronicznych. Ponadto bierze udział w konferencjach naukowych jako teoretyk muzyki oraz sesjach warsztatowych prowadząc warsztaty z improwizacji fortepianowej.

**KOBIECA
STRONA
MUZYKI**

dr hab. Agnieszka Zdrojek-Suchodolska (AM Poznań)

Kobieca strona poznańskiego środowiska kompozytorskiego

Środowisko kompozytorskie związane z poznańską uczelnią powstało głównie dzięki pedagogom – mężczyznom, którzy kształcili młodych twórców. Do grona pedagogów przedwojennego Konserwatorium należeli wybitni kompozytorzy: ks. Wacław Gieburowski, Łucjan Kamieński, Feliks Nowowiejski, Henryk Opieński, Stefan Bolesław Poradowski, Władysław Raczkowski, Kazimierz Sikorski, Tadeusz Szeligowski oraz Stanisław Wiechowicz.

W okresie powojennym w ówczesnej Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej, pracę pedagogiczną podjęła liczna grupa kompozytorów: Florian Dąbrowski, Raul Koczalski, Witold Krzemiński,, a także do Poznania powrócili: Andrzej Koszewski, Stefan Bolesław Poradowski oraz Tadeusz Szeligowski.

Kolejne pokolenie kompozytorów związanych z Akademią Muzyczną im. Ignacego Jana Paderewskiego stanowią w większości absolwenci grupy pedagogów wymienionych powyżej. Pracę w uczelni podjęli: Jan Astriab, Mirosław Bukowski, Antoni Gref, Zbigniew Guzowski, Mieczysław Makowski, Bernadetta Matuszczak, Grażyna Pstrokońska-Nawratil, Aleksander Szeligowski i Lidia Zielińska.

Obecnie do grona pedagogów - kompozytorów poznańskiej Akademii Muzycznej należą: Zbigniew Kozub, Janusz Stalmierski, Katarzyna Stroińska-Sierant, Monika Kędziora, Artur Kroschel, Katarzyna Taborowska, Agnieszka Zdrojek-Suchodolska, Barbara Kaszuba, Alina Kubik, Radosław Mateja, Andrzej Bielerzewski, Ewa Fabiańska-Jelińska oraz Michał Janocha.

Wraz z rozwojem poznańskiej uczelni można zauważyć coraz większe zainteresowanie tworzeniem muzyki wśród kobiet, których świat dźwiękowy jest różnorodny, wielobarwny i niepowtarzalny. Absolwentek klas kompozycji w Akademii Muzycznej w Poznaniu jest znacznie więcej, jednak ograniczyłam swój wybór do tych kompozytorek, które były lub są związane z poznańską uczelnią, ponieważ odgrywa ona znaczącą rolę w kształtowaniu się poznańskiego środowiska kompozytorskiego.

Biogram:

dr hab. Agnieszka Zdrojek-Suchodolska

Kompozytorka związana z poznańską Akademią Muzyczną, gdzie obecnie jest zatrudniona na stanowisku profesora AMP. Jest członkiem Związku Kompozytorów Polskich, a w poznańskim oddziale ZKP pełni funkcję wiceprezesa. Jej utwory są wykonywane w Polsce i zagranicą. Promuje swoją twórczość i poznańskiego środowiska kompozytorskiego podczas międzynarodowych i ogólnopolskich konferencji. Współpracuje z Teatrem Sztuki Mimu Stefana Niedziałkowskiego w Warszawie.

dr Magdalena Białecka (UMFC)

Écriture féminine w historii muzyki

W referacie podjęta zostanie próba odpowiedzi na pytanie, czy w odniesieniu do zjawisk historycznomuzycznych można stosować pojęcie *écriture féminine*, wypracowane na gruncie refleksji filozoficznej i literaturoznawczej, oraz czy jego przejawy są możliwe do zauważenia w wybranych kompozycjach sprzed XX wieku. Istotnym elementem referatu będzie również refleksja metodologiczna nad zasadnością stosowania współczesnych kategorii teoretycznych wobec repertuaru powstałego w odmiennych porządkach estetycznych, a także nad konsekwencjami takiego przesunięcia pojęciowego dla interpretacji muzyki historycznej. Analiza oparta zostanie na wybranych przykładach twórczości kompozytorek reprezentujących różne konteksty historyczne i estetyczne.

Biogram:

dr Magdalena Białecka

Teoretyczka muzyki, kompozytorka i organistka. W doktoracie obronionym na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie podjęła problematykę niewystarczającej obecności kompozytorek od XVI do XIX wieku. Refleksję nad twórczością kompozytorek łączy z własnym funkcjonowaniem w roli kompozytorki. Jej kompozycje są regularnie wykonywane w różnych krajach Europy.

**KOBIECA
STRONA
MUZYKI**

prof. dr hab. Violetta Przech (AMFN Bydgoszcz)

**Monodram *Oracula Sibyllina* na mezzosopran i orkiestrę kameralną
Bettiny Skrzypczak. Muzyczna interpretacja przesłania wieszczki**

Sybilla, Sibylla – to rzymskie określenie jasnowidzki, przepowiadającej przyszłość. Według mitologii greckiej wszystkie kobiety przepowiadające to Sybille. Najbardziej czczoną Sybillą była wieszczka z Erytrei utożsamiana z sybillą z Cumae – Sybillą Kumańską (to od niej, prawdopodobnie, pochodzą tzw. księgi sybillińskie).

Przepowiednie Sybillińskie kilkakrotnie wzbudzały zainteresowanie Bettiny Skrzypczak. Ich przekaz, przestroga, stan niepokoju, poruszenia, korespondowały z osobistym niepokojem kompozytorki o losy świata. Powstała muzyka jest dźwiękowym studium tajemniczej postaci Sybilli, której słowo ignorowane i niedosłyszane, nie znajdowało zrozumienia...

Czerpiąc inspiracje metodologiczne z Ricoerowskiej trójwarstwowej teorii *mimesis*, która „sprawdza się najdobitniej [jak zauważył Leszek Polony] w obszarze muzyczno-słownych gatunków muzycznych” w centrum zainteresowania autorki artykułu pozostanie literalna treść tekstu słownego monodramu *Oracula Sibyllina* (2015) Bettiny Skrzypczak oraz środki jego muzycznej interpretacji i estetycznej konkretyzacji.

Biogram:

prof. dr hab. Violetta Przech

Teoretyk muzyki, muzykolog. Absolwentka Wydziału Kompozycji i Teorii Muzyki Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy (dyplom z wyróżnieniem). Doktoryzowała się na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu (Zakład Muzykologii Instytutu Historii Sztuki), habilitację uzyskała na Wydziale Twórczości, Interpretacji i Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej w Krakowie. Od roku 2021 jest profesorem tytularnym. W latach 2005-2012 pełniła funkcję dziekana Wydziału Kompozycji, Teorii Muzyki i Reżyserii Dźwięku Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, w latach 2012-2020 – prodziekana tegoż Wydziału. Z jej inicjatywy powołano kierunek Reżyserii Dźwięku. Równolegle od 2012 roku pełni funkcję redaktora naczelnego Wydawnictwa Akademii Muzycznej w Bydgoszczy (do 31.08.2025). Ponadto: od 2015 roku jest członkiem zarządu krajowego Sekcji Muzykologów Związku Kompozytorów Polskich, członkiem Komisji Kwalifikacyjnej ZKP, w latach 2019-

2023 była jurorem Konkursu o Nagrodę ks. Prof. Hieronima Feichta, jest członkiem Polskiego Towarzystwa Analizy Muzycznej, w roku 2022 i 2024 była członkiem Kapituły Międzynarodowego Konkursu "Muzyczne Orły", jest członkiem Kapituły Nagród i Stypendiów Naukowych przy Prezydencie Miasta Bydgoszczy, w roku 2022 i 2025 powołana została przez Ministra Edukacji i Nauki do pełnienia funkcji eksperta Komisji Ewaluacji.

W obszarze jej zainteresowań naukowych pozostaje muzyka XX i XXI wieku, zwłaszcza polska, a także zagadnienia formy muzycznej i analizy muzycznej. Systematycznie uczestniczy w konferencjach naukowych w kraju i za granicą. Zapraszana jest przez uczelnie do wygłaszania wykładów monograficznych. Materialnym śladem jej aktywności naukowej są publikacje w języku polskim i angielskim (wydane również za granicą), w tym kilkadziesiąt artykułów oraz dwie obszerne monografie: *W labiryncie wyobraźni. Zbigniew Bargielski – twórca i dzieło* (Musica lagellonica i Wyd. AMFN, 2022), *Polska twórczość na fortepian solo 1956-1985. Nowatorskie kierunki i techniki* (Wyd. BTN i Wyd. AMFN, 2004), a także: *Katalog tematyczny utworów Ryszarda Kwiatkowskiego* (Wyd. AMFN, 2005), *Katalog tematyczny utworów Zbigniewa Bargielskiego* (współautorstwo, Wyd. AMFN 2012). Pracę naukową łączy z działalnością dydaktyczną i recenzencką (recenzje w postępowaniach o nadanie stopnia doktora, doktora habilitowanego, tytułu profesora oraz recenzje wydawnicze). W roku 2014 uhonorowana została Medalem Prezydenta Miasta Bydgoszczy „za twórcze działania na rzecz rozwoju Akademii Muzycznej w Bydgoszczy oraz działalność badawczą”, w roku 2021 oraz 2022 nagrodą Prezydenta Miasta Bydgoszczy. W 2023 roku uzyskała statuetkę (najwyższą nagrodę) w III Międzynarodowym Konkursie "Muzyczne Orły" w Łodzi w kategorii „publikacja naukowa i popularnonaukowa” za monografię *W labiryncie wyobraźni...* oraz nagrodę Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W roku 2024 uhonorowana została Nagrodą Związku Kompozytorów Polskich na rok 2024 oraz w tym samym roku Nagrodą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W roku 2025 odznaczona została brązowym medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis. Kilukrotnie otrzymała Nagrodę Rektora Akademii Muzycznej w Bydgoszczy.

KOBIECA
STRONA
MUZYKI

dr Joanna Pośluszna (UMCS Lublin)

Od partytury do świadectwa - dialog wykonawczy jako przestrzeń współtworzenia pamięci

Wystąpienie będzie poświęcone współpracy kompozytorki Rozalii Kierc z sopranistką Justyną Khil jako przykładowi dialogu wykonawczo-kompozytorskiego w kontekście tworzenia i interpretowania utworów odnoszących się do doświadczenia Zagłady oraz szerzej rozumianej pamięci wojny. Punktem wyjścia stanie się refleksja nad rolą głosu ludzkiego jako medium pamięci, traumy i świadectwa, a także nad znaczeniem wykonawczyni w procesie kształtowania dzieła muzycznego o silnym wymiarze etycznym i emocjonalnym. Wystąpienie ukaże, w jaki sposób ścisła współpraca artystek wpływała na decyzje repertuarowe oraz na sposób budowania narracji muzycznej.

Istotnym kontekstem analizy będzie recital „Era niepokoju”, zaprezentowany na XVII Festiwalu Muzyka na Szczytach, którego program inspirowany był poematem *The Age of Anxiety* W. H. Audena oraz zestawieniem utworów tworzących muzyczny komentarz do doświadczeń wojny, pamięci i nadziei. W repertuarze znalazły się m.in. kompozycje Francisa Poulenca, Benjamina Brittena, Szymona Laksa i Mieczysława Weinberga, twórców, których muzyka podejmuje refleksję nad traumatycznymi doświadczeniami.

Szczególna uwaga zostanie poświęcona głosowi sopranu jako cielesnemu nośnikowi pamięci historycznej oraz jego funkcji narracyjnej w muzyce podejmującej temat Holokaustu. Relacja kompozytorka–wykonawczyni zostanie zaproponowana jako forma współodpowiedzialności za sens i sposób przekazu, a dialog wykonawczy jako kluczowy element współczesnych praktyk muzycznych związanych z upamiętnianiem.

Biogram:

dr Joanna Pośluszna

Psycholożka, adiunkt w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, autorka kilku książek w języku polskim i angielskim. Jej badania koncentrują się głównie na psychologii muzyki i emocji, pamięci oraz dźwięku w instytucjach totalnych.

Jest również psychoterapeutką, absolwentką Szkoły Terapii Poznawczo-Behawioralnej w Krakowie oraz członkinią EABCT. Łączy pracę naukową z praktyką psychologiczną. Ukończyła psychologię na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, specjalizując się w psychologii klinicznej, studia podyplomowe z zakresu Psychologii Muzyki w UMFC, Gender Studies w IBL w Warszawie oraz Podyplomowe Studia z Teorii Muzyki w AM w Krakowie.

dr Krzysztof Bódział (AM Poznań)

Muzyczna egzemplifikacja archetypów kobiecej psyche w utworze *Integracja* na fortepian na cztery ręce Pauliny Zujewskiej

Kompozycja *Integracja* na fortepian na cztery ręce autorstwa Pauliny Zujewskiej stanowi artystyczną próbę transpozycji psychologicznej koncepcji Toni Wolff na język dźwiękowy. Wolff, w swoim studium nad strukturalnymi formami kobiecej psyche, wyróżnia cztery podstawowe archetypy: Matkę i Heterę (tworzące oś relacji osobowych) oraz Amazonkę i Kobietę Medialną (reprezentujące oś relacji bezosobowych, ukierunkowanych na obiektywne wartości kulturowe lub nieświadomość zbiorową). Celem niniejszego wystąpienia jest prezentacja wyników analizy tekstu muzycznego pod kątem identyfikacji metod służących ekspresji dynamiki napięć i procesów zachodzących pomiędzy tymi strukturami.

Zgodnie z teorią Wolff, osiągnięcie pełni psychicznej oraz zbliżenie się do „Jaźni” przez kobietę uwarunkowane jest świadomą integracją wszystkich czterech archetypów, co w utworze Zujewskiej znajduje odzwierciedlenie w fakturze, warstwie narracyjnej oraz specyficznej czteroręcznej obsadzie fortepianowej.

W referacie ukazane zostanie, w jaki sposób kompozytorka – poprzez operowanie specyficznymi interakcjami wewnątrz duetu fortepianowego – odzwierciedla dialogi i konflikty zachodzące między kobiecymi archetypami. W *Integracji* zostają podane artystycznemu badaniu także stany niedoboru lub przewagi (egzaltacji) konkretnej archetypicznej struktury, co według Wolff stanowi źródło dezintegracji psyche.

Biogram:

dr Krzysztof Bździał

Teoretyk muzyki oraz jej praktyk (pianista, dyrygent chóralny, muzyk kościelny), prelegent muzyczny, doktor sztuki. Pracownik w poznańskiej Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego (Katedra Teorii Muzyki oraz Katedra Muzyki Kościelnej). Jako absolwent towaroznawstwa (obecnie: Jakość i rozwój produktu) na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu, w swojej pracy naukowej skupia się na jakości dzieła (produktu) muzycznego w perspektywie realiów jego funkcjonowania w przestrzeni społeczno-ekonomicznej. Obecnie jest słuchaczem studiów podyplomowych „Menedżer kultury” w swojej macierzystej uczelni ekonomicznej.

prof. dr hab. Joanna Schiller-Rydzewska
(aMuz Gdańsk)

Metaopera Aleksandry Bilińskiej-Słomkowskiej ...a akacje wciąż kwitną... – performans feministyczny

W dniach 24-26 kwietnia 2025 roku już po raz 10 w Instytucie Kultury Miejskiej w Gdańsku odbyły się Gdańskie Spotkania Literackie poświęcone translatoryce pt. *Odnalezione w tłumaczeniu*. Organizatorzy wydarzenia nawiązali do setnej rocznicy wydania powieści Virginii Woolf *Pani Dalloway* - jednego z najistotniejszych tekstów zachodniego modernizmu. Dlatego też hasło przewodnie ubiegłorocznej edycji brzmiało: *Kobiety odnalezione w tłumaczeniu*, a całe wydarzenie koncentrowało się na kobiecej literaturze modernistycznej. Organizatorzy podkreślali, że *literatura modernizmu została w dużej mierze napisana przez kobiety*. Spotkaniom literackim towarzyszyły wydarzenia o charakterze teatralnym i performatywnym.

W ramach festiwalu literackiego 24 kwietnia odbyła się premiera metaopery *...a akacje wciąż kwitną...* Aleksandry Bilińskiej-Słomkowskiej. Dzieło łączy wybrane elementy tradycyjnej opery, performansu i otwartego czytania, powiązanego z gestem wywiedzionym z teatru tańca. Główną oś literacką hybrydowego spektaklu autorka konstruuje w oparciu o wybrane fragmenty tekstów m.in. Virginii Woolf, Debora Vogel, Elizabeth Bishop, Katherine Mansfield, Karin Boye i in. Teksty uderzają swoją aktualnością ukazując niezamkniętą historię postulatów feministycznych. Bilińska-Słomkowska odczytuje je w nowej odsłonie, w otoczeniu zagadkowej symboliki ukrytej w geście, rekwizycie, ruchu. Warstwa muzyczna posługuje się technikami life-electronics, a aktorzy-performerzy są jednocześnie tancerzami, śpiewakami, instrumentalistami. Siła tego przekazu tkwi właśnie w zderzeniu zapomnianego kobiecego głosu z nowoczesną hybrydyczną formą.

Biogram:

prof. dr hab. Joanna Schiller-Rydzewska

Teoretyczka muzyki i publicystka, prof. dr hab. sztuk muzycznych w specjalności Teoria muzyki. Absolwentka Wydziału Kompozycji i Teorii Muzyki Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku (dyplom z wyróżnieniem w 1997 r.). Obecnie pracuje w swej macierzystej uczelni. Jest autorką dwóch książek: *Augustyn Bloch – twórca, dzieło, osobowość artystyczna* (UMFC, Warszawa 2016); *Kompozytorzy w powojennym Gdańsku 1945–56. Geneza środowiska* (UWM, Olsztyn 2020); redaktorką tomu *Muzyka kobiet. Kobiety w muzyce* (Olsztyn 2024). Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na twórczości współczesnych polskich kompozytorów i kompozytorek oraz gdańskiej kulturze muzycznej XX wieku.

KOBIECA
STRONA
MUZYKI

lic. Franciszek Rusek (aMuz Gdańsk)

Ogrody japońskie oczyma Kaiji Saariaho

Jednym z owoców podróży fińskiej kompozytorki Kaiji Saariaho (1952-2023) do Japonii, którą odbyła w 1993 roku jest kompozycja *Six Japanese Gardens* na perkusję i elektronikę. Bezpośrednie odniesienie do konkretnych, istniejących realnie ogrodów w tytułach poszczególnych części rodzi pytania odnośnie sposobu i zakresu tej inspiracji. Wydają się one szczególnie nośne ze względu na to, że dla kompozytorki przedmiot inspiracji był tworem w pełni egzotycznym (Saariaho nie była żadną miarą zaznajomiona z koncepcją komponowania ogrodów ani całym ich tłem estetycznym). Poza przestrzenią inspiracji wizualnych warta wyszczególnienia wydaje się kategoria samego „ogrodu muzycznego”. W kontekście tego konkretnego dzieła w sferze problemowej analizy znajdują się trzy spojrzenia – kontekst filozoficzno-kulturowy (muzyczne nośniki wybranych idei estetycznych), ilustracyjność (imitacja rozmaitych materialnych właściwości ogrodów) oraz impresyjność (domniemana perspektywa kompozytorki).

Biogram:

lic. Franciszek Rusek

Teoretyk muzyki, kompozytor, konferansjer i publicysta. Absolwent studiów licencjackich na kierunku Kompozycja i teoria muzyki w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku (2024), w klasie kompozycji dra Marka Czerniewicza. Obecnie magistrant na specjalności teoria muzyki oraz asystent-stażysta w Katedrze Teorii Muzyki i Komunikacji Medialnej. W pracy badawczej koncentruje się na obrazowaniu fenomenów naturalnych oraz na inspiracjach kulturami Dalekiego Wschodu.

KOBIECA
STRONA
MUZYKI

dr hab. Magdalena Stochniol (AM Katowice)

Louise Alenius i jej idea muzyki zaangażowanej: *Stille Slag* na chór i warstwę instrumentalną

Louise Alenius (ur. 1978 r.) to duńska kompozytorka średniego pokolenia, w swoim kraju uznawana za jedno z najbardziej interesujących nazwisk, a w naszej części Europy prawie zupełnie nie znana. Przez pierwsze lata swojej działalności kompozytorka ta kojarzona była głównie z muzyką do reklam oraz ścieżkami dźwiękowymi do filmów; w ostatnim czasie jej twórczość jest obecna w głównym, festiwalowym nurcie z muzyką najnowszą, a utwory przyjmowane są z wielkim uznaniem. Świadczy o tym choćby szereg prestiżowych nagród, w tym Honorowa Nagroda Carla Nielsena i Anne Marie Carl Nielsen. Alenius w swojej muzyce koncertuje się na tematach społecznych, zwłaszcza tych uznawanych za najtrudniejsze, m.in. problem eutanazji, wykluczenia społecznego, czy traum rodzinnych. Wystąpienie stawia sobie za cel charakterystykę twórczości Alenius oraz interpretację głównych cech jej stylu na podstawie utworu *Stille Slag*. Kompozycja ta jako główny temat podejmuje problem izolacji: dosłownej i metaforycznej. Teksty utworu bazują na fragmentach rozmów z osadzonymi i koncentrują się na zmianach zewnętrznych i wewnętrznych, wynikających z przymusowego odosobnienia.

Biogram:

dr hab. Magdalena Stochniol

Ukończyła Akademię Muzyczną w Katowicach (dyplom w 2003 r.); w 2012 roku, Instytucie Muzykologii Wydziału Historycznego UJ obroniła pracę doktorską pt. *Poetyka muzyki Sofii Gubajduliny w kontekście chrześcijańskiej tradycji kulturowej*, napisaną pod kierunkiem prof. Alicji Jarzębskiej. W zakresie jej zainteresowań znajduje się muzyka XX i XXI wieku. Jest autorką pierwszej monografii twórczości Andrzeja Krzanowskiego, *Dzieło jako system i autobiografia* (Katowice 2023).

KOBIECA
STRONA
MUZYKI

dr Anna Stachura-Bogusławska (UJD Częstochowa)

Eleonora Grządzielówna (1921-1993) – pierwsza katowicka absolwentka klasy kompozycji Bolesława Woytowicza.

Zarys twórczości

Bolesław Woytowicz, obok Bolesława Szabelskiego, uchodzi za nestora środowiska kompozytorskiego na Górnym Śląsku po II wojnie światowej. Jego klasę kompozycji w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach ukończyli czołowi twórcy, którzy mieli swój udział w kształtowaniu oblicza muzyki polskiej lat 60. i 70. ubiegłego wieku. Byli to m.in. Wojciech Kilar, Witold Szalonek oraz Józef Świder. Jednakże pierwszą absolwentką Woytowicza była Eleonora Grządzielówna, której twórczość obecnie pozostaje na marginesie górnośląskiego kręgu kompozytorskiego.

Eleonora Grządzielówna (1921-1993), kompozytorka i pedagog gry na fortepianie, w swoim dorobku kompozytorskim posiada utwory solowe, kameralne oraz przeznaczone na większe składy instrumentalne. Wymienić można m.in. *Trzy utwory charakterystyczne* na fortepian, *Theme varie* na skrzypce i fortepian, *Dialogi* na orkiestrę kameralną, *5 Miniatur* na trąbkę, fortepian i orkiestrę kameralną, *Preludia chorałowe* na organy, kwartet smyczkowy i chór chłopięcy, *Koncert* na fortepian i orkiestrę oraz wokalnoinstrumentalną kantatę *Brzask*.

Referat przybliży dorobek twórczy Eleonory Grządzielówny, wskaże impulsy inspiracyjne oraz najistotniejsze cechy jej warsztatu twórczego.

Biogram:

dr Anna Stachura-Bogusławska

Teoretyk muzyki, prodziekan Wydziału Sztuki Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie. Absolwentka teorii muzyki na Wydziale Kompozycji, Teorii i Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej w Katowicach oraz studiów doktoranckich w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, gdzie uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych (2010). Współautorka (wraz z Iwoną Bias i Moniką Biedą) dwóch książek, m.in. *Emocja utkana z dźwięku. Edward Bogusławski: życie - dzieło* (2005) oraz artykułów naukowych i popularnonaukowych. Zajmuje się muzyką polską XX i XXI wieku, ze szczególnym uwzględnieniem twórczości kompozytorów górnośląskich.

KOBIECA
STRONA
MUZYKI

Self-management artystyczny w XIX wieku. Analiza przypadku Marii Szymanowskiej

Referat podejmuje tematykę zarządzania własną karierą artystyczną w XIX wieku na przykładzie Marii Szymanowskiej. Punktem wyjścia jest założenie, że sam talent kompozytorki, choć niekwestionowany, nie stanowił wystarczającego warunku osiągnięcia międzynarodowej sławy i trwałego uznania. Istotną rolę w kształtowaniu pozycji artystycznej Szymanowskiej odgrywały bowiem podejmowane przez nią świadomie decyzje, związane z organizacją własnej działalności zawodowej. W referacie omówione zostaną wybrane strategie zarządzania karierą, obejmujące kształtowanie wizerunku artystki, dobór repertuaru fortepianowego, wybór adresatów dedykacji jako narzędzia budowania relacji i prestiżu oraz funkcjonowanie w sieciach towarzyskich i artystycznych. Celem wystąpienia jest ukazanie Marii Szymanowskiej jako artystki aktywnie i konsekwentnie budującej własną pozycję zawodową w europejskiej kulturze muzycznej XIX wieku, mimo wielu ograniczających norm społecznych. Referat bezpośrednio nawiązuje do kwestii sprawczości kobiet w świecie muzyki oraz profesjonalizacji ich twórczości.

Biogram:

mgr Karolina Wahl

Absolwentka Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu na kierunkach: instrumentalistyka (fortepian) oraz teoria muzyki, obecnie doktorantka tej samej uczelni. W swojej działalności artystyczno-naukowej koncentruje się na muzyce fortepianowej XIX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem twórczości kobiet – przede wszystkim Marii Szymanowskiej. Regularnie współorganizuje oraz uczestniczy w koncertach nawiązujących swoją formą do XIX-wiecznych spotkań salonowych. Pracuje jako nauczycielka fortepianu i przedmiotów teoretycznych w Poznańskiej Szkole Chóralnej Jerzego Kurczewskiego.

prof. dr hab. Elżbieta Frołowicz (aMuz Gdańsk)

Inspiracje muzyczne i pozamuzyczne w twórczości Anny Rocławskiej-Musiałczyk

Anna Rocławska-Musiałczyk (ur. 1987 r. w Wejherowie), kompozytorka, dyrygentka i pianistka związana z gdańską Akademią Muzyczną należy do grona twórczyń, które są wyraźnie rozpoznawalne w obszarze polskiej kultury muzycznej. Świadczy o tym szereg nagród i wyróżnień przyznawanych zarówno indywidualnie, jak i w ramach działalności z zespołem Art'n'Voices, znakomite prawykonania i koncerty w Polsce i za granicą, a także zamówienia kompozytorskie i popularność jej twórczości (zwłaszcza muzyki wokalne i wokalo-instrumentalne). Kompozycje Anny Rocławskiej-Musiałczyk, pełne intensywnych emocji, ale też głębokich refleksji i logiczne konstrukcyjnie, odznaczają się ciekawie ujętą harmoniką. Wystąpienie zogniskowane jest na problematyce inspiracji, zarówno tych ze świata muzyki, jak i pozostałych (przede wszystkim duchowość, kultura kaszubska, literatura), które łączą świat dźwięków z emocjami, narracją i symboliką.

Biogram:

prof. dr hab. Elżbieta Frołowicz

Teoretyk muzyki, pedagog. Jest absolwentką wydziału Kompozycji i Teorii Muzyki Akademii Muzycznej w Gdańsku (dyplom z wyróżnieniem). Tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki uzyskała na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Wyższej Szkoły Pedagogicznej (obecnie Uniwersytet Kazimierza Wielkiego) w Bydgoszczy (1998). Tytuł doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki otrzymała na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (2014). Tytuł profesora sztuki uzyskała w 2020 roku. Zainteresowania i osiągnięcia naukowe skoncentrowane są wokół zagadnień związanych z twórczością współczesnych kompozytorów polskich oraz problematyką związaną z pedagogiką muzyczną. Działalność naukowa obejmuje czynny udział w licznych konferencjach naukowych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym. Jest autorką 3 książek: Aktywny uczeń w świecie muzyki. Propozycje dla nauczycieli (2008), Konsonanse i dysonanse wczesnoszkolnej edukacji muzycznej (2011) oraz Aktywność muzyczna a zmiany rozwojowe dziecka. Studium z obszaru wczesnoszkolnej edukacji muzycznej (2012), a także ponad 70 artykułów naukowych. Członkini Société Internationale d'Histoire Comparée du Théâtre, de l'Opéra et du Ballet (SIHCTOB), Polskiego Towarzystwa Analizy Muzycznej i Gdańskiego Towarzystwa Naukowego.

dr Michał Bień (AM Wrocław)

Twórczość wiolonczelowa Henriëtte Bosmans: środki muzycznej wypowiedzi a społeczne uwarunkowania kobiecej działalności kompozytorskiej

Twórczość wiolonczelowa Henriëtte Bosmans stanowi interesujący, choć wciąż niedostatecznie rozpoznany obszar repertuaru pierwszej połowy XX wieku. Referat koncentruje się na analizie kształtowania środków muzycznej wypowiedzi w utworach na wiolonczelę i fortepian powstałych w pierwszym dziesięcioleciu działalności kompozytorskiej Bosmans. Dzieła te dokumentują proces poszukiwania indywidualnego języka wyrazowego, stanowiącego podstawę jej późniejszej twórczości. Wczesny idiom kompozytorki pozostaje zakorzeniony w estetyce późnoromantycznej – dominuje kantylenowa linia melodyczna oraz bogata harmonia – jednak już na tym etapie widoczne są tendencje do kondensacji materiału i wyostrenia środków wyrazu.

Twórczość Bosmans obejmuje przede wszystkim muzykę kameralną, fortepianową oraz – w późniejszym okresie – pieśni wokalne. Jej język kompozytorski ewoluował od idiomu późnoromantycznego ku bardziej zwięzłym i zróżnicowanym środkom wyrazu, obejmującym elementy impresjonizmu, ekspresjonizmu oraz wpływy muzyki jazzowej. Charakterystyczne dla jej stylu są dbałość o barwę dźwięku, wyrazista dramaturgia oraz ścisłe powiązanie materiału muzycznego z ekspresją. Istotną rolę w tej przemianie odegrała współpraca z Willemem Pijperem, która przyczyniła się do większej klarowności formy oraz rozszerzenia języka harmonicznego i rytmicznego.

Analiza stylistyczna zostaje osadzona w szerszym kontekście społecznych uwarunkowań działalności kompozytorek oraz ich funkcjonowania w obiegu artystycznym. Referat podejmuje refleksję nad mechanizmami marginalizacji kobiecej twórczości w kanonie muzycznym oraz nad stereotypami estetycznymi determinującymi postrzeganie „kobiecości” w muzyce, w którym twórczość Bosmans może być odczytywana jako przykład napięcia między dążeniem do autonomii artystycznej a ograniczeniami wynikającymi z obowiązujących modeli ról społecznych.

Biogram:

dr Michał Bień

Wiolonczelista, kameralista, doktor sztuki. Absolwent Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu (studia licencjackie i magisterskie z wyróżnieniem w klasie prof. dr hab. Lidii Grzanki-Urbaniak) oraz studiów podyplomowych Artist Certificate in Music w Królewskim Konserwatorium w Hadze w klasie prof. Lucii Swarts. W latach 2021–2025 był doktorantem Szkoły Doktorskiej swojej Alma Mater, gdzie w 2025 roku uzyskał stopień doktora sztuki. Współpracuje z uczelnią, prowadząc zajęcia w Katedrze Instrumentów Smyczkowych oraz Katedrze Kameralistyki.

Jest laureatem licznych nagród konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych. Swoje umiejętności doskonalił pod kierunkiem wybitnych pedagogów, m.in. Konstantina Heidricha, Denisa Severina, Matsa Lidströma, Kazimierza Michalika, Alexandra Geberta i Tilmanna Wicka. Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje kameralistyka oraz muzyka współczesna, w tym intensywna współpraca z kompozytorami i udział w prawykonaniach nowych utworów, stanowiących istotny element jego artystycznej tożsamości. Brał udział w programach stażowych Akademii Baltic Neopolis Orchestra oraz Hashtag Lab – instytucji wyspecjalizowanej w wykonawstwie i promocji muzyki nowej – gdzie rozwijał praktykę zespołową, poszerzał warsztat wykonawczy o współczesne techniki instrumentalne oraz kształtował kompetencje w zakresie twórczej współpracy z kompozytorem.

Dokonał prawykonań licznych utworów kompozytorów młodego pokolenia, współpracując m.in. z Agatą Zemłą, Adamem Porębskim, Maciejem Kabzą, Ryszardem Alzinem, Włodzimierzem Żukowskim, Marcinem Dominikiem Molskim oraz Krzysztofem Rauem. W 2025 roku ukazała się jego debiutancka płyta dla Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kameralistów, zawierająca pierwsze nagrania kompozycji Marcina Grabosza oraz *Sonatę na wiolonczelę i fortepian* Samuela Barbera. Występuje na festiwalach w Polsce i za granicą, m.in. Warszawskiej Jesieni, Festiwalu 100-lecia Związku Kompozytorów Polskich, Musica Electronica Nova, Szczecin Classic, Festiwalu „Wieczory w Arsenale” we Wrocławiu oraz Silesia Sonans, współpracując z uznanymi artystami sceny europejskiej.

Od 2024 roku jest członkiem Akademii Młodych Uczonych i Artystów Miasta Wrocławia.

KOBIECA
STRONA
MUZYKI

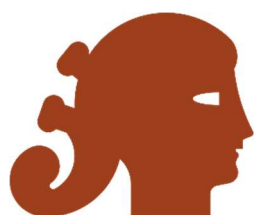
Organizator:

Katedra Teorii Muzyki i Komunikacji Medialnej
Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Komitety Naukowo-Organizacyjny:

prof. dr hab. Joanna Schiller-Rydzewska – Przewodnicząca Komitetu
prof. dr hab. Elżbieta Frołowicz
lic. Franciszek Rusek

M / KonferencjaKobiecaStronaMuzyki@amuz.gda.pl

**KOBIECA
STRONA
MUZYKI**

aMuz

Akademia Muzyczna
im. Stanisława Moniuszki
w Gdańsku